

Bokslutskommuniké 2019

SYFTE

Att bidra till förbättrad folkhälsa genom att begränsa alkoholens skadeverkningar.

VÅRT SAMHÄLLSUPPDRAG

Att med ensamrätt, och med ansvar och god service, sälja alkoholhaltiga drycker och liknande preparat samt att informera om alkoholens skadeverkningar.

VÅR VISION

Ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada.

Sammanfattning av fjärde kvartalet 2019

- Nöjd Kund Index¹ uppgick till 85 (85)².
- Ålderskontrollen uppgick till 94 (95) procent.
- Opinionsmätningar visade att 72 (76) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 131,0 (126,5) miljoner liter.
- Nettoomsättningen ökade till 8 859 (8 344) MSEK.
- Rörelseresultatet uppgick till 37 (-8) MSEK. Ökningen beror främst på ökad försäljningsvolym och förändring i försäljningsandelar mellan olika typer av dryck.

1. För definitioner av nyckeltal se sidan 13–14.

2. Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inget annat framgår.

Sammanfattning av januari – december 2019

- Nöjd Kund Index uppgick till 85 (85).
- Ålderskontrollen uppgick till 95 (96) procent.
- Opinionsmätningar visade att 74 (77) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt.
- Alkoholindex uppgick till 62 (61).
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 511,9 (504,9) miljoner liter.
- Nettoomsättningen ökade till 32 211 (30 907) MSEK.
- Rörelseresultatet uppgick till 229 (227) MSEK. Det är i nivå med föregående år, trots en högre omsättning, och är en följd av fortsatta satsningar relaterade till det digitala kundmötet.

Finansiell information

MSEK	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018
Nettoomsättning	8 859	8 344	32 211	30 907
Rörelseresultat	37	-8	229	227
Periodens resultat	30	-20	240	180
Eget kapital	1 563	1 503	1 563	1 503
Avkastning på eget kapital %	-	-	15	11
Balansomslutning	6 107	5 931	6 107	5 931
Soliditet %	26	26	26	26
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 457	1 558	385	624
Årsarbetare	3 631	3 552	3 613	3 496

Vd har ordet

Under årets sista kvartal firas en mängd högtider i Sverige, vilket påverkar Systembolagets försäljning. Aktiviteten i våra butiker ökar kraftigt, inte minst veckan före jul. För alla som arbetar på Systembolaget är kundmötet alltid prioriterat – att vi erbjuder våra kunder kunskap, inspiration och att vi säljer med ansvar.

Det är oerhört glädjande att sammanställningen av 2019 års mätningar av Nöjd Kund Index, NKI, fortsatt uppgår till en stabil hög nivå om 85. De tillfrågade är bland annat nöjdare med vårt sortiment och våra medarbetare.

UTÖKAT UPPTÄG FÖR SYSTEMBOLAGET

Under en extra bolagsstämma beslutade vår ägare, staten, att uppdatera avtalet med Systembolaget. Justeringen avser två olika områden. Det handlar dels om att den försöksverksamhet Systembolaget haft med hemleverans nu blir en permanent del av vårt erbjudande och att denna tjänst kommer att rullas ut i landet succesivt.

Systembolaget fick dessutom ett utökad upptåg i form av att vår ensamrätt också ska omfatta alkoholdrycksliknande preparat, som exempelvis alkoholhaltig glass. Dessa produkter har tidigare sålts oreglerat bland annat i livsmedelshandeln, vilket grundar sig i att tidigare bestämmelser varit otydliga. Vi vet ännu inte hur kundefterfrågan ser ut för denna produktkategori, men vi följer utvecklingen.

ALLMÄNHETENS ATTITYDER TILL ALKOHOL OCH ENSAMRÄTTEN

Attityderna till alkohol mäts genom Alkoholindex och utförs årligen på uppdrag av Systembolagets dotterbolag IQ. I 2019 års mätning uppgår index till 62, vilket är något högre än föregående år. Undersökningen visar bland annat att det har blivit något mer accepterat att dricka alkohol i sammanhang där barn är med. Ju högre indexet är, desto mer tillåtande är attityderna till alkohol.

Årets Opinionsindex visar att 74 procent av Sveriges befolkning vill behålla Systembolagets ensamrätt för försäljning av starköl, vin och sprit. Det är en nedgång med 2,6 procentenheter jämfört med i fjol. Även om en kvalificerad majoritet fortsatt är för Systembolagets ensamrätt visar detta på vikten av att fortsätta att påminna om den nytta ensamrätten ger upphov till.

FÖRSÄLJNING OCH FINANSIELLA RESULTAT

Intäkterna ökade under 2019 med 4 procent jämfört med föregående år till 32 211 (30 907) miljoner kronor. Försäljningsvolymen ökade med 1 procent. Totalt under året ökade intäkterna mer än försäljningsvolymen vilket främst beror på förändring i försäljningsandelar mellan olika drycker.

Försäljningsvolymen av ekologiska produkter ökade med 4 procent jämfört med föregående år och vin är den varugrupp som ökar mest i vårt ekologiska sortiment. Ekologiska produkter utgjorde 13 procent av den totala försäljningsvolymen.

Rörelseresultatet för helåret uppgick till 229 (227) miljoner kronor och ligger i nivå med föregående år. Vi har under 2019 genomfört fortsatta satsningar i utvecklingsprojekt för att utveckla det digitala kundmötet och vår e-handel.

MINDRE FÖRPACKNINGAR EFTERFRÅGAS

Vi arbetar kontinuerligt med att bredda och fördjupa vårt erbjudande i mindre förpackningsstorlekar då det efterfrågas av kunderna. Det är bra ur ett folkhälsoperspektiv då kunderna inte konsumerar mer än de tänkt. Vi har i vår lanseringsplan efterfrågat lageröl i mindre förpackning i den lägre prisklassen, vilket väckte rubriker i media om att Systembolaget skulle sälja billigare öl. Denna förfrågan innebär inte att priset per liter öl blir lägre än för annan öl som redan finns i sortimentet.

ALKOHOLEN – EN MILJARDSMÄLL FÖR SAMHÄLLET

Under hösten släpptes resultaten från en studie om alkoholens samhällsekonomiska konsekvenser³. Studien, som gjordes på uppdrag av oss, visar på vilka kostnader och nyttor som alkoholen står för i Sverige.

Resultatet är alarmerande – årligen kostar alkoholen det svenska samhället cirka 103 miljarder kronor. Studien visar att alkohol är inblandat i vartannat misshandelsfall och att ungefär 660 000 av alla vårdbesök är alkoholrelaterade.

Dessa siffror visar tydligt på vikten av att förhindra uppkomsten av alkoholskador, och därmed kostnaderna för samhället. Men viktigast av allt är att värna om människorna bakom siffrorna och begränsa de skador och lidande som alkoholen allt för ofta bidrar till. Det är alltid av stor vikt att påminna om att alkohol inte är en vara som andra och att vi fortsatt arbetar i strävan efter att nå vår vision: Ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada.

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

3. <https://www.omsystembolaget.se/globalassets/pdf/ramboll---resultatrapport---alkoholens-samhallskonsekvenser---2019.pdf>

Systembolaget i korthet

Systembolaget AB är ett statligt ägt aktiebolag som innehar ensamrätt att bedriva detaljhandelsförsäljning av starköl, vin, spritdrycker, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat i Sverige. Som statligt ägt företag ska Systembolaget drivas kostnadseffektivt och agera föredömligt inom hållbart företagande. Systembolaget har 446 butiker och finns i Sveriges samtliga 290 kommuner. Utöver butikerna finns 488 ombud runt om i Sverige dit kunderna kan beställa varor för avhämtning. Systembolaget erbjuder även hemleverans till sex län och når med det ungefär 60 procent av den inköpsberättigade befolkningen i Sverige. Under 2019 beslutade riksdagen att ge Systembolaget möjlighet att införa hemleverans som en del av den ordinarie verksamheten. Nu påbörjas arbetet med att göra tjänsten hemleverans tillgänglig för hela landet. Det blir en succesiv utrullning som beräknas vara klar under 2021.

SYSTEMBOLAGETS ANSVAR

Systembolagets ensamrätt har ett socialpolitiskt syfte att begränsa alkoholens tillgänglighet. Uppdraget kommer från ägaren staten och styrs huvudsakligen av Systembolagets avtal med staten, statens ägaranvisning, alkohollagen och EU-rättsliga regler. Här sägs bland annat att Systembolaget både vid inköp och försäljning av alkoholdrycker ska tillämpa transparenta och objektiva regler på ett opartiskt och märkesneutralt sätt, att kunderna ska ges god service och att information ska lämnas till allmänheten om de risker som är förenade med konsumtion av alkohol.

Systembolaget ska drivas affärsmässigt utan att vara vinstmaximerande. Det innebär att Systembolaget inte har säljdrivande reklam som andra företag och inte försöker få människor att köpa mer än de hade tänkt sig. Systembolaget tar sitt serviceansvar genom att erbjuda kunnig personal, rådgivning, ett brett sortiment och goda beställningsmöjligheter. Informationsuppdraget utförs på flera olika sätt bland annat genom dotterbolaget IQ:s kommunikationskampanjer samt genom engagemang i alkoholforskning.

Systembolaget är en aktör med betydande inflytande och har en särställning på dryckesmarknaden. Systembolaget tar självklart ett stort ansvar för medarbetare, den egna miljöpåverkan och att ha nolltolerans mot korruption och diskriminering. På samma sätt arbetar Systembolaget tillsammans med leverantörer för att säkerställa arbetsvillkor och mänskliga rättigheter, minskad klimat- och miljöpåverkan samt antikorrupcion i hela leverantörskedjan. Systembolaget tillämpar samma uppförandekod som övriga nordiska alkoholmonopol. Genom att verka tillsammans i flera olika frågor ökar vi våra möjligheter att påverka villkoren i våra leverantörskedjor.

Strategiska nyckeltal och indikatorer

Nyckeltal	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018	målnivå 2019
Nöjd Kund Index (NKI) ¹	85	85	85	85	85
Ålderskontroll %	94	95	95	96	96
Opinionsindex (OPI) %	72	76	74	77	78
Total sjukfrånvaro %	-	-	4,5	4,5	4,4
Klimatpåverkan egen verksamhet, ton CO ₂ e ²	-	-	1 847	2 591	-
Avkastning på eget kapital %	-	-	15	11	8,0-9,0
Soliditet %	26	26	26	26	20-30
Kostnadseffektivitet ³	-	-	2,4	2,3	≤2,3
Indikatorer					
Alkoholindex ³	-	-	62	61	-
Totalkonsumtion, liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre ⁴	-	-	-	8,8	-
Systembolagets konsumtionsandel, % ⁴	-	-	-	66	-

1. Utfall i kvartalskolumnen avser senaste mätning.

2. Redovisas årsvis. Målet är att vara klimatneutrala år 2023.

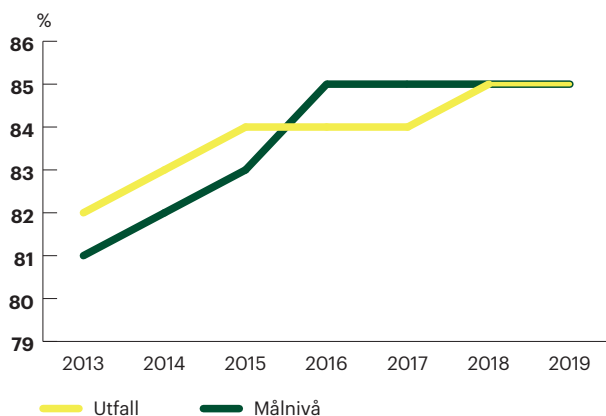
3. Redovisas årsvis.

4. Redovisas årsvis i Systembolagets Ansvarsredovisning.

NÖJD KUND INDEX (NKI)¹

Vid den sista av årets tre mätningar uppgick index till 85 (85), vilket är en stabil, hög nivå i linje med samma period föregående år. Även helårsresultatet uppgick till 85 (85). I en analys som genomförts av de kvalitetsområden som har störst påverkan på NKI utmärkte sig Systembolagets medarbetare, upplevelsen av sortiment och utbud samt synen på Systembolagets samhällsansvar. Kvalitetsområdet butikernas samhällsansvar är det enda som inte ökade jämfört med 2018.

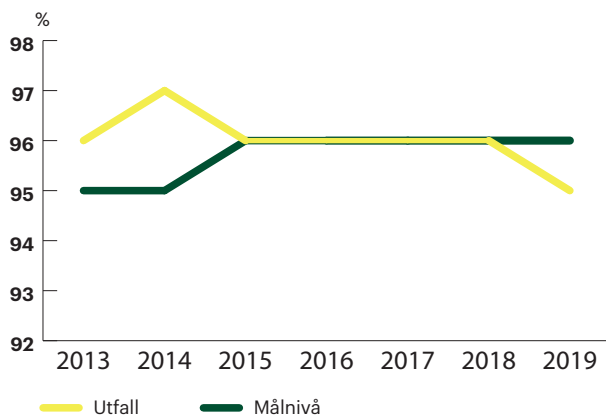
Nöjd Kund Index januari – december

ÅLDERSKONTROLL

Under fjärde kvartalet genomfördes 1547 (1581) ålderskontrollköp (20–24 år) i våra butiker. Legitimation begärdes vid 94 (95) procent av dessa köptillfällen. Utfallet för året är 95 (96) procent. Ålderskontrollen kommer fortsatt framåt vara i fokus för försäljningsorganisationen.

Ålderskontroll januari – december

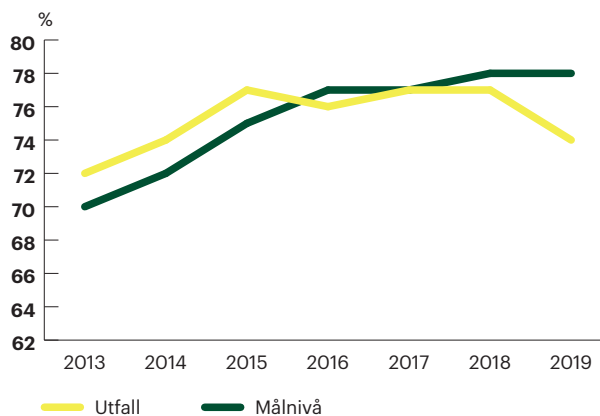

OPINIONSINDEX (OPI)

OPI mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolagets ensamrätt till detaljhandelsförsäljning av sprit, vin och starköl. Vid kvartalets mätning uppgick index till 72 (76) procent vilket innebär att en

klar majoritet är för Systembolagets ensamrätt. Dock är det en minskning jämfört med fjärde kvartalet 2018. Något fler anser att det är upp till individen att ta ansvar för sin alkoholkonsumtion och/eller att fri företagsamhet upplevs som viktigare än den restriktiva alkoholpolitik som Systembolaget är en del av. Ackumulerat under året uppgick OPI till 74 (77). Resultatet visar på vikten av att fortsätta att påminna om den nytta ensamrätten ger upphov till.

Opinionsindex januari – december

TOTAL SJUKFRÅNVARO

Total sjukfrånvaro (rullande 12 månader) uppgick per den sista december till 4,5 (4,5) procent, vilket är samma som föregående år. Den längre sjukfrånvaron (>14 dagar) har minskat marginellt och den korta sjukfrånvaron ligger aningen högre än föregående år.

KLIMATPÅVERKAN EGEN VERKSAMHET

Systembolaget mäter koldioxidutsläpp från egen verksamhet en gång per år. Målet är att utsläppen från inköpt energi, köldmedier och leasade bilar skall vara noll år 2023. Under 2019 minskade koldioxidutsläppen från vår egen verksamhet med 29 procent till 1847 (2591) ton CO₂e. En detaljerad sammanställning av utfallet kommer att publiceras i Systembolagets Ansvarsredovisning 2019 som publiceras 26 mars 2020.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Avkastning på eget kapital ska enligt ägaranvisningen över tid motsvara den genomsnittliga tioåriga statsobligationsräntan med ett tillägg av 7 procentenheter, vilket per den sista december motsvarar 7 procent. Avkastningen på eget kapital uppgick per den sista december till 15 (11) procent.

Uppgången i avkastning på eget kapital sedan föregående år förklaras av en positiv resultateffekt i finansnettot, som är hänförlig till marknadsvärderingen av finansiella placeringar.

1. Ytterligare information om Systembolagets strategiska nyckeltal återfinns i Ansvarsredovisning 2018 under rubriken "Systembolagets strategiska plan".

SOLIDITET

Soliditeten ska enligt ägaranvisningen för helåret uppgå till mellan 20 och 30 procent. Per den sista december uppgick soliditeten till 26 (26) procent.

KOSTNADSEFFEKTIVITET

Nyckeltalet är ett ägarmål som presenteras en gång per år. Effektivitetsmålet syftar till att mäta omkostnaderna i förhållande till förändringar i såld kvantitet. För 2019 uppgick kostnadseffektiviteten till 2,4 (2,3) vilket var högre än målnivån. Ökningen berodde framförallt på förändringar i varugruppsmix samt på högre kostnader för planerade satsningar kopplat till e-handel.

ALKOHOLINDEX

Alkoholindex mäts en gång per år. Resultatet i den senaste mätningen ändrades marginellt mot föregående år 62 (61) vilket indikerar en något mer tillåtande attityd till alkohol.

TOTALKONSUMTION OCH SYSTEMBOLAGETS KONSUMTIONSANDEL

CANs² mätning av total alkoholkonsumtion och Systembolagets konsumtionsandel mäts en gång per år. Den slutgiltiga rapporten för 2018 publicerades i september 2019. Där framgår det att den totala alkoholkonsumtionen minskade 2018 jämfört med 2017 till 8,8 (9,0) liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Det innebär en minskning under de senaste 10 åren med ungefär 7 procent.

Resandeförseln av alkohol till Sverige utgjorde 10,4 procent av den totala alkoholkonsumtionen och minskade med 3,2 procentenheter under 2018 jämfört med 2017. Det är mängden alkohol per individ som har minskat vid resandeförsel vilket sannolikt är en effekt av den svaga svenska kronan. Även smugglad alkohol visar en minskning. Systembolagets andel av den totala alkoholkonsumtionen ökade och uppgick under 2018 till 65,6 (63,1) procent. Resterande andel avsåg framförallt restaurangförsäljning och folkölsförsäljning.

Ekonomisk utveckling

MSEK	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018
Nettoomsättning	8 859	8 344	32 211	30 907
Rörelseresultat	37	-8	229	227
Finansnetto	2	-21	75	-2
Resultat efter finansiella poster	39	-29	304	225
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 457	1 558	385	624
Årsarbetare	3 631	3 552	3 613	3 496

NETTOOMSÄTTNING OCH FÖRSÄLJNINGSVOLYM

För Systembolagets försäljning gäller generellt att den är högre mot veckosluten samt under slutet av varje månad. De största försäljningstopparna uppstår inför påsk, midsommar, jul och nyår. Därutöver är försäljningen som högst under sommarmånaderna juni till och med augusti.

Nettoomsättning

MSEK	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018
Sprit	1 840	1 725	6 363	6 005
Vin	4 709	4 455	16 771	16 150
Starköl	1 966	1 861	7 726	7 511
Cider och blanddrycker	207	186	923	867
Alkoholfritt	66	62	214	199
Summa för- säljning drycker	8 788	8 289	31 997	30 732
Övriga varor och tjänster	71	55	214	175
Summa intäkter	8 859	8 344	32 211	30 907

Oktober – december 2019

Intäkterna under fjärde kvartalet ökade med 6 procent jämfört med föregående år till 8 859 (8 344) miljoner kronor. Alla kvartalets månader visar på ökad försäljning. Samtliga varugrupper ökar jämfört med föregående år och det är varugruppen cider och blanddrycker som procentuellt ökade mest.

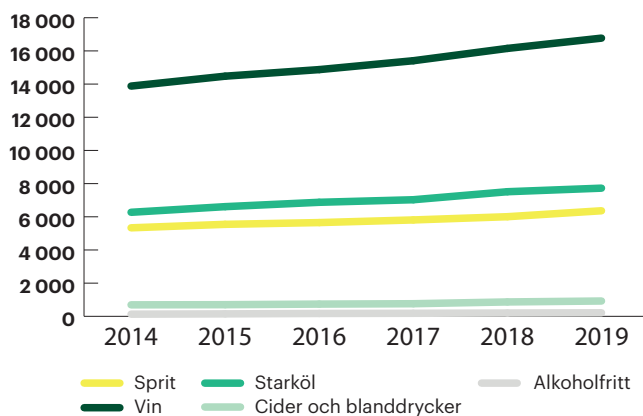
Under samma period ökade försäljningsvolymen med 4 procent till 131,0 (126,5) miljoner liter.

Januari – december 2019

För helåret 2019 ökade intäkterna med 4 procent jämfört med föregående år till 32 211 (30 907) MSEK. Det är vin, sprit och starköl som står för den huvudsakliga ökningen i kronor. Alkoholfritt ökade 8 procent och är den varugrupp som procentuellt ökade mest. Intäkterna ökade totalt mer än försäljningsvolymen under perioden, vilket främst beror på förändring i försäljningsandelar mellan dryckestyper. I september 2018 och september 2019 höjdes priset på bärkassar med 50 öre respektive 1 krona som en del i arbetet med att minska användandet och därmed bärkassarnas miljöpåverkan. Jämfört med föregående år har antalet bärkassar minskat med 7 procent.

2. Alkoholkonsumtionen i Sverige 2018, CAN (Monitormätningen)

Nettoomsättning MSEK januari–december

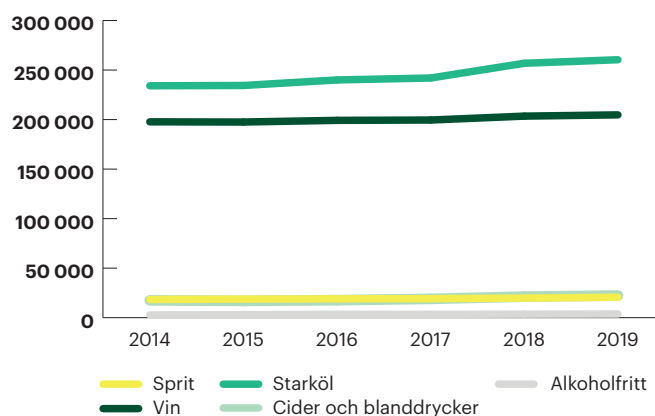
Försäljningsvolym drycker

1000-tals liter	okt–dec 2019	okt–dec 2018	helår 2019	helår 2018
Sprit	5 797	5 494	20 636	19 760
Vin	54 356	53 153	204 750	203 475
Starköl	64 702	62 207	260 410	256 842
Cider och blanddrycker	4 991	4 519	22 349	21 244
Alkoholfritt	1 149	1 127	3 719	3 568
Summa försäljning drycker	130 995	126 500	511 864	504 889

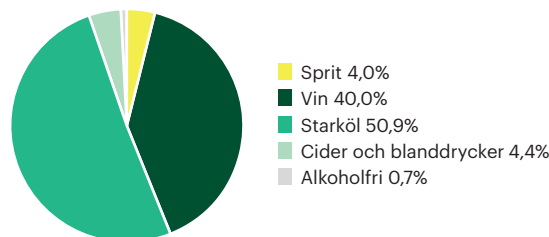
Den totala försäljningsvolymen är 1 procent högre jämfört med föregående år och uppgick till 511,9 (504,9) miljoner liter. Försäljningsvolymen för isolerade månader varierar vid en jämförelse mellan åren, medan ackumulerad försäljningsvolym alltså är aningen högre än föregående år. Försäljningsvolymen omräknat till liter ren alkohol per capita är i nivå med föregående år.

Samtliga varugrupper ökade jämfört med föregående år. Sprit ökade med 4 procent (0,9 miljoner liter), vilket sannolikt är en effekt av att den svaga svenska kronan minskar resandeförseln. Starköl ökade med 1 procent (3,6 miljoner liter), vin ökade med 1 procent (1,3 miljoner liter), alkoholfritt ökade med 4 procent (0,2 miljoner liter) och cider och blanddrycker stod för en ökning med 5 procent (1,1 miljoner liter).

Försäljningsvolym 1000-tals liter januari–december

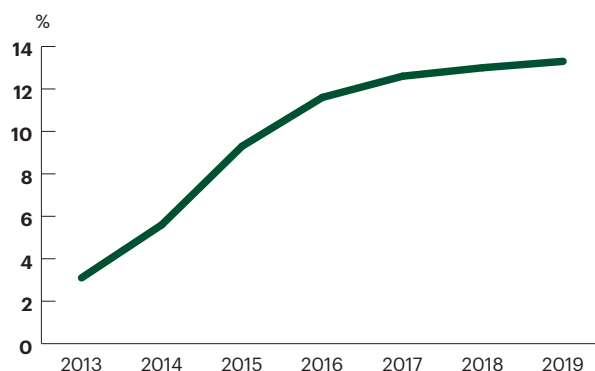

Försäljningsvolym fördelat per varugrupp januari–december

Försäljningen av ekologiska produkter uppgick under perioden till 68,3 (65,5) miljoner liter vilket motsvarar en ökning på drygt 4 procent jämfört med föregående år. Ekologiska produkter utgjorde 13 (13) procent av den totala försäljningsvolymen och inom det ekologiska sortimentet har samtliga varugrupper ökat i volym under perioden. Majoriteten av den ekologiska försäljningsvolymen kommer fortsatt från vin (motsvarande 67 procent) och öl, cider och blanddrycker (motsvarande 30 procent). Systembolaget ser en fortsatt andelsmässig ökning av det ekologiska sortimentet, ökningstakten är likvärdig med föregående år.

Andel ekologisk försäljning, volym januari–december

Antalet kundbesök i butik uppgick under perioden till 126,2 (124,8) miljoner vilket är en ökning jämfört med föregående år. Antalet digitala besök, det vill säga besök på webb och app, ökade med 22 procent och uppgick till 63,1 (51,6) miljoner under perioden.

RÖRELSERESULTAT

Oktober–december 2019

Kvartalets rörelseresultat uppgick till 37 (-8) MSEK. Rörelsemarginalen, exklusive alkoholskatt, uppgick till 0,7 (-0,2) procent. Ökningen av rörelseresultatet beror på ett ökat bruttoresultat, till följd av en ökad försäljningsvolym samt förändring i försäljningsandelar mellan olika typer av drycker.

Kvartalets rörelseresultat påverkas av högre försäljningskostnader, vilka uppgick till 864 (833) MSEK. Försäljningskostnaderna påverkas av fortsatta satsningar på det digitala kundmötet samt uppgradering inom kassa- och betalningslösning. Dessutom ökar personalkostnaderna till följd av fler butiker, årlig lönerrevision och ökad försäljningsvolym. Försäljningskostnaderna påverkas också av högre lokalkostnader till följd av fler och större butiker samt ökade hyror.

Administrationskostnaderna ökade jämfört med samma period 2018 och uppgick till 243 (233) MSEK. Personalkostnaderna har ökat jämfört med samma period föregående år, medan informationskostnaderna har minskat.

Januari–december 2019

Rörelseresultatet för helåret uppgick till 229 (227) MSEK. Rörelsemarginalen, exklusive alkoholskatt, uppgick till 1,2 (1,2) procent.

Ökningen av rörelseresultatet beror på ett ökat bruttoresultat, till följd av en ökad försäljningsvolym samt förändring i försäljningsandelar mellan olika typer av drycker. Trots en högre omsättning påverkas rörelseresultatet negativt av högre försäljnings- och administrationskostnader. Försäljningskostnaderna uppgick till 3 121 (2 942) MSEK. Satsningar i utvecklingsprojekt inom det digitala kundmötet och långsiktiga effektiviseringar fortsätter vilket påverkar försäljningskostnaderna. Dessa satsningar kommer att fortgå under de närmaste åren. Under andra kvartalet släpptes en betaversion av vår nya onlinebutik och under tredje kvartalet öppnades en ny varudepå utanför Stockholm. Satsningarna medför även ökade personalkostnader, vilka dessutom ökar till följd av fler butiker, ökat antal kundbeställningar samt årlig lönerevision. Försäljningskostnaderna påverkas också av högre lokalhyror för butiker till följd av årlig indexering samt fler och större butiker.

Administrationskostnaderna ökade jämfört med föregående år och uppgick till 779 (738) MSEK. Personalkostnaderna har ökat bland annat till följd av nyrekryteringar inom IT och e-handel kopplat till utvecklingsaktiviteter samt årlig lönerevision. Utvecklingsaktiviteter driver också ökade förvaltningskostnader inom IT.

FINANSNETTO

Oktober–december 2019

Finansnettot uppgick till 2 (-21) MSEK varav 6 (5) MSEK avser ränteintäkter från finansiella placeringar och -4 (-26) MSEK avser värdeförändringar av finansiella placeringar. Marknadsvärdena av Systembolagets placeringar har under det fjärde kvartalet utvecklats något negativt.

Januari–december 2019

Finansnettot uppgick till 75 (-2) MSEK varav 26 (24) MSEK avser ränteintäkter från finansiella placeringar, 33 (-43) MSEK avser värdeförändringar på finansiella placeringar och 16 (17) MSEK avser utdelning från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan. Marknadsvärdena av Systembolagets placeringar har under 2019 utvecklats positivt på grund av en ökad efterfrågan på marknaden som ger stigande priser. Systembolagets finansiella placeringar bestod per 2019-12-31 till 32 (7) procent av gröna obligationer.

RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER

Oktober–december 2019

Kvartalets resultat efter finansiella poster uppgick till 39 (-29) MSEK.

Januari–december 2019

Periodens resultat efter finansiella poster uppgick till 304 (225) MSEK.

KASSAFLÖDE

Oktober–december 2019

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 1 553 (1 558) MSEK. Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -260 (-440) MSEK, varav -59 (-35) MSEK främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och -201 (-405) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar. I och med en ökad försäljning under kvartalet har Systembolaget avyttrat färre värdepapper för att täcka tillfälliga likviditetsbehov, jämfört med samma period föregående år.

Januari–december 2019

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 480 (624) MSEK. Förändringen jämfört med föregående år avser framförallt en timingskillnad i betalningstidpunkt. Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till 112 (-57) MSEK, varav -134 (-131) MSEK främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och 246 (74) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar. Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -164 (-265) MSEK, varav -180 (-282) MSEK avser utdelning till ägaren och 16 (17) MSEK är utdelning från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan.

ÅRSARBETARE

Oktober–december 2019

Årsarbetare uppgick till 3 631 (3 552) under fjärde kvartalet. Ökningen beror på att fler butiker har öppnat och att antalet kundbeställningar har ökat, vilket driver tid både på butik och depå. Satsningar inom e-handel, andra utvecklingsprojekt, en nyöppnad varudepå och framtida effektiviseringsprojekt har medfört nyrekryteringar, vilket är ytterligare förklaringar till ökningen.

Januari–december 2019

Årsarbetare uppgick till 3 613 (3 496) ackumulerat för året. Ökningen beror på att fler butiker har öppnat och att antalet kundbeställningar har ökat. Satsningar inom e-handel, andra utvecklingsprojekt, en nyöppnad varudepå och framtida effektiviseringsprojekt har medfört nyrekryteringar, vilket är ytterligare förklaringar till ökningen.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Systembolaget arbetar systematiskt med att identifiera och hantera de risker som är förenade med verksamheten. Riskhanteringsprocessen är integrerad i enheternas strategi- och planeringsarbete. Riskerna konsolideras och hanteringen av dessa rapporteras och följs upp av företagsledningen samt styrelsen. De högst värderade riskerna är främst av strategisk och operativ karaktär och handlar om lagstiftningsfrågor som kan ge påverkan på monopolställningen, hållbarhet och arbetsmiljö samt förändrade kundbeteenden som kräver digitala anpassningar.

De finansiella riskerna som ränte-, kredit- och likviditetsrisker är begränsade. Systembolaget är självfinansierat bland annat tack vare en hög lageromsättningshastighet som matchar inköps- och betalningsvillkoren.

Systembolaget saknar räntebärande skulder. Majoriteten av all försäljning sker i form av kontant- eller kortbetalning och därmed har Systembolaget inga väsentliga kundfordringar. Dryckesleverantörerna ansvarar för importen av alkoholhaltiga drycker samt för redovisning av alkoholskatt. Systembolagets inköp sker i huvudsak i svenska kronor och företaget är därmed i liten utsträckning exponerat mot kurs- och valutarisker. Ytterligare information om hanteringen av finansiella risker framgår av not 12 Finansiella instrument i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018.

Sammanfattning av dotterbolagen

IQ verkar för ett smartare förhållningssätt till alkohol. Detta görs genom att med kunskap och kommunikation skapa medvetenhet, eftertanke och engagemang kring eget och andras drickande, och därmed bidra till att minska alkoholens skadeverkningar i samhället. IQ:s vision är ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada. IQ-initiativet finansieras av Systembolaget med en årsbudget på 35 (35) MSEK. Årets resultat före skatt uppgick till -1,4 (1,7) MSEK.

AB K14 Näckströmsgatan förvaltar Systembolagets rörelsefastighet. Ackumulerat resultat före skatt uppgick till 21 (22) MSEK. Resultatet är främst hänförligt till koncerninterna hyresintäkter. Minskningen beror främst på ökade kostnader för ombyggnation och renovering.

Förslag till utdelning

Styrelsen föreslår att utdelning lämnas med 240 277 634 kronor. Förslaget presenteras på Systembolagets årsstämma den 23 april 2020.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Inget väsentligt finns att rapportera.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar härmed att bokslutskommunikén ger en rättvisande översikt av Systembolagets verksamhet, ställning och resultat samt att den beskriver de väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som Systembolaget står inför.

Stockholm den 11 februari 2020
Systembolaget AB

Kenneth Bengtsson
Ordförande

Viveca Bergstedt Sten
Ordinarie ledamot

Robert Damberg
Ordinarie ledamot

Anders Ehrling
Ordinarie ledamot

Ulrika Eriksson
Ordinarie ledamot

Cecilia Halle
Ordinarie ledamot

Barbro Holmberg
Ordinarie ledamot

Frida Johansson Metso
Ordinarie ledamot

Håkan Leifman
Ordinarie ledamot

Robert Adrell
Arbetstagarrepresentant

Maria Nilsson
Arbetstagarrepresentant

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

Bokslutskommunikén har inte varit föremål för granskning av bolagets revisorer.

Resultaträkning i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	Not	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018
Nettoomsättning		8 859	8 344	32 211	30 907
Kostnad för sålda varor		-7 716	-7 285	-28 092	-27 004
Bruttoresultat		1 143	1 059	4 119	3 903
Försäljningskostnader	2, 3	-864	-833	-3 121	-2 942
Administrationskostnader	2, 3	-243	-233	-779	-738
Övriga rörelseintäkter		2	1	12	6
Övriga rörelsekostnader		-1	-2	-2	-2
Rörelseresultat		37	-8	229	227
Finansnetto		2	-21	75	-2
Resultat efter finansiella poster		39	-29	304	225
Periodiseringsfond		-	7	-	7
Resultat före skatt		39	-22	304	232
Skatt		-9	2	-64	-52
Periodens resultat		30	-20	240	180

Balansräkning i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	Not	2019-12-31	2018-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella tillgångar		467	484
Finansiella tillgångar		2 839	3 181
Summa anläggningstillgångar		3 306	3 665
Omsättningstillgångar			
Varulager		1 040	1 076
Fordringar		201	164
Kortfristiga placeringar		106	-
Kassa och bank		1 454	1 026
Summa omsättningstillgångar		2 801	2 266
Summa tillgångar	4	6 107	5 931
Eget kapital			
Bundet eget kapital		432	432
Fritt eget kapital		1 131	1 071
Summa eget kapital		1 563	1 503
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond		25	25
Summa obeskattade reserver		25	25
Avsättningar			
Långfristiga avsättningar		92	84
Summa avsättningar		92	84
Skulder			
Långfristiga skulder		112	108
Kortfristiga skulder		4 315	4 211
Summa skulder	4	4 427	4 319
Summa eget kapital och skulder		6 107	5 931

Förändring i eget kapital, Systembolaget AB

MSEK	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital		Totalt eget kapital
	Aktiekapital	Reservfond	Balanserat resultat	Periodens resultat	
Ingående eget kapital 2018-01-01	360	72	891	282	1 605
Överföring till fria reserver			282	-282	0
Periodens resultat				180	180
Utdelning till ägaren			-282		-282
Utgående eget kapital 2018-12-31	360	72	891	180	1 503
Ingående eget kapital 2019-01-01	360	72	891	180	1 503
Överföring till fria reserver			180	-180	0
Periodens resultat				240	240
Utdelning till ägaren			-180		-180
Utgående eget kapital 2019-12-31	360	72	891	240	1 563

Kassaflödesanalys i sammandrag, Systembolaget AB

MSEK	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018
Den löpande verksamheten				
Resultat före skatt	39	-22	304	232
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	50	90	138	224
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital				
Förändring av varulager	134	20	36	93
Förändring av fordringar	6	-16	-24	-8
Förändring av skulder	1 329	1 523	110	183
Förändring av fordringar/skulder koncernbolag	15	-5	17	4
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter förändring av rörelsekapital	1 573	1 590	581	728
Betald skatt	-20	-32	-101	-104
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 553	1 558	480	624
Investeringsverksamheten				
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-59	-35	-134	-131
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Förvärv/försäljning av finansiella tillgångar	-201	-405	246	74
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-260	-440	112	-57
Finansieringsverksamheten				
Utdelning från AB K14 Näckströmsgatan	0	0	16	17
Utdelning till ägaren	0	0	-180	-282
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0	0	-164	-265
Periodens kassaflöde	1 293	1 118	428	302
Likvida medel vid periodens början	161	-92	1 026	724
Likvida medel vid periodens slut	1 454	1 026	1 454	1 026

Kvartalsöversikt, Systembolaget AB

MSEK	okt-dec 2019	okt-dec 2018	jul-sep 2019	jul-sep 2018	apr-jun 2019	apr-jun 2018	jan-mar 2019	jan-mar 2018
Nettoomsättning	8 859	8 344	8 329	7 926	8 509	8 033	6 514	6 604
Bruttoresultat	1 143	1 059	1 068	1 006	1 091	1 013	817	825
Försäljningskostnader	-864	-833	-731	-681	-804	-749	-722	-679
Administrationskostnader	-243	-233	-145	-149	-203	-200	-188	-156
Rörelseresultat	37	-8	197	178	86	66	-91	-9
Kvartalets resultat	30	-20	167	134	99	70	-56	-4
Soliditet %	26	26	33	34	25	27	32	33

Noter

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Delårsrapporten för Systembolaget AB är upprättad i enlighet med IAS 34, Delårsrapportering och följer därutöver även årsredovisningslagen, Rådet för finansiell rapporterings RFR 2, Redovisning för juridiska personer samt statens Riktlinjer för extern rapportering i bolag med statligt ägande. Från och med 1 januari 2012 upprättar Systembolaget, med stöd av ÅRL 7 kap 3a§, inte någon koncernredovisning.

Upplysningar enligt IAS 34 Delårsrapportering lämnas såväl i noter som på annan plats i delårsrapporten.

Systembolaget använder sig av samma redovisningsprinciper såsom de har beskrivits i Systembolagets Ansvarsredovisning 2018 under rubriken Finansiell rapportering, Not 1 - Redovisningsprinciper, med undantag för IFRS 16. Nya och ändrade standarder och tolkningar från IASB respektive IFRIC har inte haft någon väsentlig påverkan på finansiella rapporter.

IFRS 16 Leasingavtal

IFRS 16 är tillämplig för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2019 men tidigare tillämpning har varit tillåten. Standarden är antagen av EU. Samtliga leasingavtal redovisas i enlighet med undantaget avseende IFRS 16 i RFR 2 som kostnad.

NOT 2 PERSONALKOSTNADER

Ackumulerat under året uppgick de totala personalkostnaderna till 2 218 (2 083) MSEK. Lönekostnaderna har ökat jämfört med 2018, främst som en följd av den årliga lönerevisionen, öppnandet av en ny depå, fler butiker samt nyrekryteringar till följd av satsningar inom bland annat e-handel.

NOT 3 AVSKRIVNINGAR

MSEK	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018
Byggnader och mark	1	1	2	2
Materiella anläggnings- tillgångar	35	38	148	155
Immateriella tillgångar	-	-	0	0
Summa avskrivningar	36	39	150	157

NOT 4 FINANSIELLA INSTRUMENT

Systembolagets finansiella instrument består av räntebärande värdepapper, kundfordringar, likvida medel och leverantörsskulder. Kundfordringar, likvida medel, leverantörsskulder samt övriga kortfristiga fordringar och skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde via resultaträkningen enligt affärsmodellen baserat på indata motsvarande nivå 1 enligt IFRS 7. Övriga finansiella tillgångar och skulder har korta löptider. Härav bedöms de verkliga värdena på samtliga finansiella instrument approximativt motsvara bokförda värden.

Företaget har inte kvittat några finansiella tillgångar och skulder och har inga avtal som möjliggör kvittning. För ytterligare information om finansiella instrument hänvisas till not 12 i Ansvarsredovisning 2018.

Definition av alternativa nyckeltal

Alternativa nyckeltal är finansiella mått som inte är definierade i IFRS. Systembolaget anser att dessa mått ger värdefull kompletterande information till ägare, styrelse och företagsledning då de möjliggör utvärdering av resultat och finansiell utveckling. Tre alternativa nyckeltal ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget.

De alternativa nyckeltalen är inte alltid jämförbara med mått som används av andra företag eftersom beräkning kan ske på olika sätt. Dessa finansiella mått ska därför ses som ett komplement för mått som definieras enligt IFRS. För avstämning av de alternativa nyckeltal som inte direkt går att härleda ur de finansiella rapporterna, se beräkning nedan.

Nyckeltal	Beskrivning	Användningsområde
Avkastning på eget kapital	Periodens resultat (rullande 12 månader) i procent av genomsnittligt justerat eget kapital. Eget kapital är justerat för schablonskatt på obeskattade reserver	Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget.
Kostnadseffektivitet	Kostnadseffektivitet beräknas utifrån förhållandet mellan totala omkostnader (justerat för engångsposter) i förhållande till såld kvantitet (antalet sålda förpackningar viktade utifrån respektive varugrups beräknade tidsåtgång för hantering).	Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget och redovisas årligen.
Rörelsemarginal	Rörelsemarginal exklusive alkoholskatt beräknas utifrån rörelseresultatet i procent av nettoomsättning exklusive alkoholskatt.	Nyckeltalet visar hur stor del av intäkterna som kan täcka kostnader i rörelsen.
Rörelseresultat	Rörelseresultat beräknas utifrån bruttoresultat, med tillägg för övriga rörelseintäkter samt med avdrag för rörelsens kostnader.	Nyckeltalet visar resultat före finansnetto och skatter.
Soliditet	Justerat eget kapital i procent av balansomslutningen. Eget kapital är justerat för schablonskatt på obeskattade reserver.	Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget.

Avkastning på eget kapital

	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018
MSEK				
Periodens resultat, rullande 12 månader, MSEK	-	-	240	180
Genomsnittligt justerat eget kapital ¹	-	-	1 552	1 576
Avkastning på eget kapital	-	-	15%	11%

Kostnadseffektivitet

	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018
MSEK				
Totala omkostnader MSEK, justerat för engångsposter	-	-	3 930	3 690
Såld kvantitet miljoner, viktat utifrån hanteringstid	-	-	1 636	1 604
Kostnadseffektivitet	-	-	2,4	2,3

Rörelsemarginal

	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018
MSEK				
Nettoomsättning inkl alkoholskatt	8 859	8 344	32 211	30 907
Nettoomsättning exkl alkoholskatt	5 524	5 127	19 740	18 692
Alkoholskatt	3 335	3 217	12 471	12 215
Rörelseresultat	37	-8	229	227
Rörelsemarginal exklusive alkoholskatt	0,7%	-0,2%	1,2%	1,2%
Rörelsemarginal inklusive alkoholskatt	0,4%	-0,1%	0,7%	0,7%

Soliditet

	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018
MSEK				
Balansomslutning	6 107	5 931	6 107	5 931
Justerat eget kapital ²	1 583	1 523	1 583	1 523
Soliditet	26%	26%	26%	26%

1. Genomsnittligt justerat eget kapital

	okt-dec 2019	okt-dec 2018	helår 2019	helår 2018
MSEK				
Eget kapital	1 563	1 503	1 563	1 503
Periodiseringsfond	25	25	25	25
Schablonskatt för obeskattade reserver	21,4%	21,4%	21,4%	21,4%
² Justerat eget kapital	1 583	1 523	1 583	1 523
Justerat eget kapital samma period föregående år	1 522	1 630	1 522	1 630
Genomsnittligt justerat eget kapital	1 552	1 576	1 552	1 576

Övriga definitioner

ALKOHOLINDEX

Alkoholindex är ett samlat mått på människors attityd till alkohol i olika situationer. Alkoholindex skapas från svaren på nio frågor om vad människor tycker är rätt och fel när det gäller alkohol. Målgruppen för undersökningen är personer 16 år och äldre. Ju högre index, desto mer återhållsam är attityden till alkohol. Det är Systembolagets dotterbolag IQ-initiativet AB som redovisar Alkoholindex och datainsamlingen genomförs av ett externt företag, Novus

ALKOHOLSKATT

Alkoholskatt är en statlig punktskatt. Ändrad alkoholskatt påverkar Systembolagets intäkter parallellt med kostnad för såld vara varför ändrad alkoholskatt inte får någon effekt på bruttoresultatet.

KLIMATPÅVERKAN EGEN VERKSAMHET

Nyckeltalet mäter koldioxidutsläpp från egen verksamhet. Målet är att utsläppen från inköpt energi, köldmedier och leasade bilar skall vara noll år 2023. Klimatpåverkan från egen verksamhet följs upp årligen.

NETTOOMSÄTTNING

Intäkter/nettoomsättning omfattar intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i Systembolagets huvudverksamhet.

NÖJD KUND INDEX (NKI)

NKI mäter hur nöjd kunden är med Systembolaget. Totalindex är ett medelvärde av de tre frågorna.

- Hur nöjd eller missnöjd är du med Systembolagsbutiken totalt sett?
- Hur väl motsvarar Systembolagsbutiken dina förväntningar?
- Hur pass nära eller långt ifrån ett ideal tycker du att Systembolagsbutiken ligger?

Kundernas svar, som anges på en skala från 1 till 10, omräknas till ett tal mellan 10 och 100. Systembolaget anlitar CFI Group för genomförande av undersökningen. NKI mäts och redovisas tre gånger årligen.

OPINIONSINDEX (OPI)

Opinionsindex mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopolet för försäljning av starköl, vin och sprit. Intervjupersonerna får ta ställning till frågan:

- Tycker du att man ska behålla Systembolaget och monopolet på försäljningen av starköl, vin och sprit eller vill du att starköl, vin och sprit ska säljas i andra butiker?

Systembolaget anlitar Kantar Sifo för genomförande av undersökningen. Totalt intervjuas årligen 9 000 slumpmässigt utvalda personer i åldern 15 år och uppåt. Opinionsindex redovisas kvartalsvis.

SYSTEMBOLAGETS ANDEL AV TOTALKONSUMTION

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall av hur stor andel av den totala konsumtionen som Systembolaget har (Systembolagets konsumtionsandel). Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitormätningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

TOTALKONSUMTION

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall avseende den totala alkoholkonsumtionen i Sverige. Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitormätningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). CAN genomför löpande under ett år drygt 18 000 intervjuer. Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

TOTAL SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron mäts utifrån Ekonomistyrningsverkets definition och mäter sjukfrånvarotimmar i relation till alla tillgängliga timmar under samma period. Talet mäts per rullande 12-månadersperiod.

ÅLDERSKONTROLL

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts i procent av antal kontrollköp. Kontrollköpen genomförs av personer i åldersgruppen 20–24 år. Systembolaget anlitar Better Business för genomförande av köpen. Totalt genomförs under ett år nästan 6 000 kontrollköp i butik. Ålderskontrollen i butik mäts och redovisas varje månad.

ÅRSARBETARE

Årsarbetare motsvarar arbetad tid inklusive semester dividerat med antalet timmar för en heltidstjänst för den relevanta perioden. Parametern infördes 2018, och ersatte det tidigare begreppet medelantal anställda.

Magdalena Gerger
Verkställande direktör
Telefon 08-503 310 25

Charlotte Hansson
Ekonomidirektör
Telefon 08-503 303 75

Kommande rapporttillfällen

26 mars 2020	Ansvarsredovisning 2019
23 april 2020	Årsstämma 2020
24 april 2020	Delårsrapport januari – mars 2020
15 juli 2020	Delårsrapport januari – juni 2020
23 oktober 2020	Delårsrapport januari – september 2020

Systembolaget AB

Organisationsnummer: 556059-9473

Postadress: 103 84 Stockholm

Besöksadress: Kungsträdgårdsgatan 14

Telefon: 08-503 300 00

Fax: 08-503 310 00

Hemsidaadresser: systembolaget.se och
omsystembolaget.se